

DREPTUL INTERNAȚIONAL PUBLIC – TRĂSĂTURI DEFINITORII

NOȚIUNE

- ✓ ansamblu de norme juridice, create de state și de celelalte subiecte, prin acordul lor de voință, în scopul reglementării relațiilor dintre ele, norme a căror reglementare este asigurată prin liberul lor consimțământ (în primul rând) sau prin constrângere exercitată individual sau colectiv de către state

DEFINIȚIE

- ✓ „totalitatea normelor juridice create de state (și alte subiecte de drept internațional) pe baza acordului de voință – exprimat în tratate și alte izvoare de drept – în vederea reglementării raporturilor dintre ele, norme a căror aducere la îndeplinire este asigurată prin respectarea lor de bunăvoie, iar în caz de necesitate prin măsuri de constrângere aplicate de către state în mod individual sau colectiv” (Popescu, Năstase, Coman)
- ✓ „ansamblu de principii și norme – create pe baza acordului de voință al statelor – care reglementează raporturile dintre ele precum și raporturile dintre ele și alte subiecte de drept internațional” (Mazilu)
- ✓ „ansamblul normelor juridice, create pe baza acordului dintre state, pentru a reglementa relațiile dintre ele și alte subiecte de drept internațional, norme a căror aplicare se realizează prin respectarea lor de bună voie, iar în caz de necesitate prin sancțiuni individuale sau colective ale statelor” (Moca, Duțu)
- ✓ „acea ramură a dreptului, acel sistem de principii și norme juridice, scrise și nescrise, create de către

state, dar și de către celelalte subiecte de drept internațional, pe baza acordului lor de voință, în scopul reglementării raporturilor internaționale” (Năstase, Aurescu)

ACORD DE VOINȚĂ – FUNDAMENT

- dreptul internațional – se formează pe baza acordului de voință al statelor care compun (la un moment dat) societatea internațională
- statele, în condiții de deplină egalitate în drepturi și pe baza liberului lor consimțământ, într-un proces de coordonare, de punere de acord a voinței lor – creează norme juridice, care duc la formarea și dezvoltarea dreptului internațional
- consimțământul poate fi:
 - ✓ expres – în cazul tratatelor
 - ✓ tacit – în ce privește cutuma
- normele de drept internațional devin obligatorii pentru state – atunci când decurg din voința liber exprimată a acestora, voință manifestată în tratate sau alte izvoare de drept internațional

OBIECT DE REGLEMENTARE

- ✓ relațiile ce se creează între toate statele (indiferent de zonă geografică, de orânduire socială) și toate celelalte subiecte de drept internațional public
- norme universal valabile – sunt aplicabile tuturor subiectelor
- unicitatea dreptului internațional – ține de însăși natura și finalitatea sa

RAPORT JURIDIC

- ✓ relație socială – reglementată de principii și norme juridice (scrise și nescrise) create de către state (și de către celelalte subiecte de drept internațional) pe baza acordului lor de voință

particularități

- ✓ relații dintre state ca subiecte de drept, precum și relațiile cu alte subiecte de drept internațional
- ✓ chiar dacă (uneori) normele se referă la aspecte privind persoanele (cetățenie, imunități, privilegii) – aceste probleme sunt legate tot de raporturile dintre state, reglementarea lor făcându-se prin acte juridice de drept internațional

SUBIECTE

- acele entități – care participă sau sunt capabile să participe la relațiile reglementate de normele și principiile dreptului internațional (raporturile juridice internaționale)
- sistemul subiectelor raporturilor juridice internaționale cuprinde:
 - ✓ statele
 - ✓ organizațiile internaționale
 - ✓ alte subiecte:
 - Vaticanul
 - mișcările de eliberare națională
 - Ordinul Suveran Militar de Malta

DREPT INTERNAȚIONAL / POLITICĂ EXTERNĂ

- ✓ dreptul internațional – influențează și orientează politica externă prin normele sale
- ✓ politica externă – tinde să modifice normele care nu mai corespund intereselor sale
- ✓ politica externă – folosește instrumentele dreptului internațional pentru atingerea obiectivelor sale

DREPT INTERNAȚIONAL PUBLIC / DREPT INTERNAȚIONAL PRIVAT

obiect de reglementare

- ✓ dreptul internațional public – raporturile dintre state ca subiecte de drept, precum și raporturile cu alte subiecte de drept internațional
- ✓ dreptul internațional privat – soluționarea „conflictele” sau „coliziunea” dintre legi în reglementarea raporturilor

de drept privat dintre persoanele fizice sau juridice cu cetățenie diferită (exemplu: proprietatea, succesiunea, regimul juridic al bunurilor, al obligațiilor, căsătoria, adopția etc.)

DREPT INTERN / DREPT INTERNAȚIONAL

obiect de reglementare	✓ dreptul intern – reglementarea juridică a relațiilor sociale dintre persoanele care alcătuiesc populația unui stat ✓ dreptul internațional – relații dintre state ca subiecte de drept, precum și relațiile cu alte subiecte de drept internațional
subiecte de drept	✓ subiectele dreptului intern – persoanele fizice și persoanele juridice sub diversele lor forme ✓ subiectele dreptului internațional – statele suverane și egale în drepturi (în primul rând), organizațiile internaționale și mișcările de eliberare națională ➤ statul – subiect fundamental ✓ are această calitate – în virtutea situației sale de entitate politică principală care, prin acordul de voință, creează dreptul internațional și determină statutul juridic al altor participanți la relațiile internaționale ✓ personalitatea internațională a statului – este o consecință directă a faptului că acesta constituie o entitate politică de sine stătătoare, care are un loc central și o însemnătate majoră în relațiile internaționale. ✓ temeiul politic și juridic al calității sale de subiect al dreptului internațional – îl formează suveranitatea de stat, care determină caracterul și sfera de manifestare a acestei calități
mod de elaborare a normelor	✓ în plan intern – statul, edictând sau sancționând prin norme de drept intern (cu excepția normelor privind propria sa activitate), se manifestă ca autoritate

politică supremă, ce prescrie o anumită conduită persoanelor ce-i sunt subordonate

✓ în cadrul societății internaționale – nu există o autoritate politică superioară, care să fie împuternicită cu funcții de legiferare, de creare a normelor de drept internațional – normele de drept internațional sunt create de către state și tot acestea sunt destinatările lor, ca state suverane, independente și egale în drepturi

- dreptul intern – drept de subordonare, ca ordine juridică a sistemelor verticale
- dreptul internațional – drept de coordonare, ca ordine juridică a unui sistem orizontal

sistem de aplicare și sancționare a normelor

✓ în dreptul intern – măsurile de constrângere pentru încălcarea normelor sunt aplicate de un aparat centralizat, organizat de stat, de pe o poziție superioară față de persoanele împotriva cărora sunt îndreptate

✓ în dreptul internațional – deși există organe jurisdicționale, interpretarea și aplicarea dreptului se face (de obicei) de state, pe baza acordului dintre ele sau în cadrul mijloacelor de rezolvare pașnică a diferendelor, cu sau fără caracter jurisdicțional, la alegerea statelor părți

- absența, în dreptul internațional, a unei jurisdicții obligatorii (în sensul că investirea unui organ jurisdicțional cu judecarea unui diferend în fiecare caz în parte revine statelor) – este considerată (în general):

✓ fie ca principalul defect al dreptului internațional

✓ fie ca afectând chiar caracterul său juridic

- Carta ONU – instituie un sistem de acțiuni colective în caz de amenințări împotriva păcii, de încălcare a păcii și de acte de agresiune (cap. VII Cartă ONU); pot fi clasificate în două categorii:

✓ sancțiuni cu folosirea forței armate

✓ sancțiuni fără folosirea forței armate